

оподаткування (митної вартості) та сум митних податків, які визначаються у іноземній валюті та перераховуються за офіційним курсом НБУ.

Список літератури:

1. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/166710.html>

Володимир ФРИДЕЛЬ

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ЛІЗИНГООДЕРЖУВАЧІВ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Високі ризики неплатежу та неповернення предмета лізингу зумовлюють лізингодавців значно краще вирішувати проблему оцінки фінансового стану лізингоодержувача, особливо в умовах фінансової нестабільності. За даними Асоціації лізингодавців, кількість укладених договорів фінансового лізингу за першу половину 2014 року зменшилась на 40% у порівнянні з минулим роком. Зростання облікової ставки НБУ та вартості банківських кредитів лише посилює потребу в кваліфікованій оцінці ризику неплатоспроможності.

Структуруючи досвід українських та зарубіжних дослідників ринку лізингу (Ю. Колядюк, Р. Іваненко, В. Горемикін, В. Газман, Ф. Гитс, А. Гриффитс, Дж. Хаттон), можна виділити три загальних групи інформаційних даних, що потребують аналізу, при оцінці кредитоспроможності:

- аналіз нефінансової інформації;
- аналіз цілей фінансування;
- аналіз фінансової інформації.

Кожна група містить підгрупи, за якими більш детально проводиться характеристика фінансового стану позичальника. Втім, характеристика кредитоспроможності не обмежується лише фінансовою звітністю, оскільки варто володіти інформацією про причини даного фінансового стану клієнта (фінансова звітність може бути лише відображенням роботи компанії, складу активів та заборгованості). Також статті балансу можуть поєднувати активи різної ліквідності, часто наявне податкове планування, що відбивається в нефінансовій звітності позичальника. Тому, в загальну оцінку кредитоспроможності позичальника включають нефінансові показники.

Варто зауважити, що клієнтами лізингових компаній виступають суб'єкти підприємницької діяльності. Загалом, для оцінки підприємств застосовують велику кількість показників, наприклад, якість менеджменту; стабільність та перспективність фірми; галузевий аналіз; місце розташування позичальника; стосунки з державними органами; оцінка ринку збуту; оцінка виробництва тощо. Але, на відміну від загальноприйнятих підходів оцінки юридичних осіб, ми зосереджуємо увагу на лізинговому бізнесі, тому пропонуємо такі основні критерії оцінки кредитоспроможності лізингоодержувача (табл. 1):

Для оцінки фінансових показників, як правило, використовують три основних підходи: горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз. На практиці найбільш раціональним є використання коефіцієнтного аналізу, оскільки він дозволяє не лише проаналізувати загальний стан позичальника, але й виявити окремі недоліки в його роботі. Для цього використовують такі коефіцієнти як: фінансова стійкість, ліквідність, оборотність (маневреність), оборотність кредиторської та дебіторської заборгованості, покриття лізингового платежу вільними коштами або грошовим обігом тощо. Відображення результатів оцінки кредитоспроможності доцільно наводити за допомогою SWOT-аналізу, що є найбільш зручним та наочним способом відображення.

Таблиця 1

Оцінка кредитоспроможності лізингоодержувача

№ з/п	Група показників	Складові аналізу
1	Аналіз діяльності лізингоодержувача	якість основних фондів
		організація виробництва та збуту продукції
		робота структурних підрозділів
		принципи роботи компанії
		співпраця з партнерами та клієнтами
2	Характеристика кредитної історії	наявність відкритих кредитів
		загальна сума заборгованостей
		репутація в обслуговуючому банку
		інформація бюро кредитних історій
3	Огляд галузі	динаміка розвитку галузі
		ризиковість галузі
		специфічні особливості галузі
4	Аналіз менеджменту компанії	рівень топ-менеджменту компанії
		інсайдери та реальні власники бізнесу
		материнські або дочірні структури
5	Характеристика цілей лізингу	бізнес-план проекту
		маркетинговий план (ідеї просування продукції)
		характеристика майбутніх грошових потоків
6	Аналіз фінансових показників лізингоодержувача	фінансовий баланс
		звіт про фінансові результати
		аудиторський висновок
		самостійна перевірка

Джерело: складено автором.

На наш погляд, при наданні лізингових послуг банківською установою (безпосередньо чи через дочірню лізингову компанію), проблема ризиковості лізингових операцій вирішується значно легше. Це пояснюється тим, що при організації відділу з управління фінансовими ризиками в лізинговій компанії, такий підрозділ вимагає значних матеріальних та інтелектуальних затрат, що можуть дозволити собі середні та великі банки.

Микола ХАРКАВИЙ

Тернопільський національний економічний університет

ВЕКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МИТНОГО ПОСТ-АУДИТУ

Зміна політичних сил і напрямку розвитку країни призвела до утворення нового відомства – Державної фіскальної служби України, як центрального органу виконавчої влади, ... який реалізує ... політику у сфері державної митної справи, ... державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства ... [1]. Об'єднання і передача всіх функцій єдиному органу є штучною процедурою та громіздкою, оскільки складається з двох блоків – податкова служба та митна служба. Інтеграція повноважень охоплює лише окремі функції, пов'язані з адмініструванням податків при здійсненні платниками ЗЕД. Разом з цим з'явилась надбудова у вигляді центрального апарату управління.

Злиття податкової та митної служб в єдиний орган – нове явище для України. Однак, чимало країн світу уже пройшли цей шлях, і хоча в кожному окремому випадку йдеться про абсолютно різні фактори успіху і підводні камені подібних реформ, всі вони виявилися ефективними. Схема з єдиною службою вже апробована в десятках країн. З 34 країн-членів ОЕСР, функції збору податків та соціальних платежів об'єднані в 13 країнах, податків та митних платежів – у 11 країнах [2].

Такі кардинальні рішення не могли не позначитись на пошукові оптимальної системи взаємодії між структурними підрозділами фіскальної служби з метою активізації